

WYMAGANIA EDUKACYJNE WIEDZA O KULTURZE

wymagania przedmiotowo-programowe (opracowane w oparciu o aktualną podstawę programową MEN oraz program nauczania i podręcznik Wydawnictwa Polskiego w Wołominie, autorstwa Waława Panka „Wiedza o kulturze”)

Ocena celująca:

Uczeń:

- wykazuje zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; aktywnie uczestniczy w szkolnym życiu kulturalnym (np. organizacja imprez kulturalnych, działalność w Samorządzie Uczniowskim, współpraca z lokalnymi mediami itp.);
- ujawnia indywidualne zdolności artystyczne, potrafi zainteresować nimi otoczenie, wskazuje źródła twórczej inspiracji, określa motywy i przedstawia plany własnego rozwoju kulturowego;
- współpracuje z osobami/instytucjami związanymi z kulturą i animacją kulturalną;
- prowadzi i dokumentuje działania związane z aktywnością kulturalną i samokształceniem kulturowym, wykorzystuje w tym celu tradycyjne i nowe technologie informacyjno komunikacyjne;
- odnosi sukcesy podczas konkursów, olimpiad oraz innych form rywalizacji związanych z przedmiotem wiedza o kulturze;
- uprawia i popularyzuje własną twórczość, określa jej charakter, wskazuje źródła inspiracji, związek z tradycją kulturową, kanonami sztuki itp.;

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- zna zasady i sposoby obcowania z tekstami kultury; wie, na czym polega ich refleksyjny i krytyczny odbiór;
- wymienia środki wyrazu właściwe poszczególnym dziedzinom sztuki;
- sytuuje wybrane dzieła sztuki w kontekście historyczno-kulturowym, określa ich związek z epoką i stylem artystycznym; formułuje sądy/komentarze wartościujące na temat

omawianych tekstów kultury; odczytuje ich dosłowne, metaforyczne i symboliczne znaczenia;

- aktywnie uczestniczy w różnych formach życia kulturalnego w szkole/poza szkołą;
- wskazuje przykłady, motywy, walory współczesnego nawiązywania do tradycji poszczególnych epok w historii kultury;
- omawia zjawisko integracji międzykulturowej wokół np. stylów artystycznych, motywów, wartości, znaków i symboli;
- omawia przeobrażenia, przewartościowania kulturowe w przeszłości i współczesności; wskazuje i uzasadnia związki polskiej kultury narodowej z tradycją śródziemnomorską; odnajduje ich obecność w wybranych dziełach sztuki;
- klasyfikuje, charakteryzuje, interpretuje wybrane teksty kultury; określa ich rodzaj, środki artystycznego wyrazu, wskazuje konteksty interpretacyjne;
- dostrzega i omawia na wybranych przykładach związek sztuki ze światem znaków, symboli i wartości kulturowych;
- charakteryzuje i uzasadnia przyczyny popularności, ponadczasowości wybranych twórców kultury(narodowej i europejskiej) oraz ich dzieł;
- dokonuje analizy oraz interpretacji porównawczej tekstów kultury różnych epok; rozpoznaje cechy określonych stylów artystycznych w czytanych tekstach kultury, wskazuje ich związki z ideałami epoki; odnajduje w tradycji kulturowej przykłady przełomów artystycznych;
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym; potrafi rozwijać własne zainteresowania i umiejętności obcowania ze sztuką.

Ocena dobra:

Uczeń:

- zna genezę powstania, rozwoju i właściwości klasycznego kręgu cywilizacyjnego; wskazuje związki współczesności ze starożytnością oraz kolejnymi epokami w dziejach kultury;
- identyfikuje źródła tożsamości europejskiej i polskiej kultury;
- wyjaśnia związki/zależności między różnymi dziedzinami sztuki;
- wskazuje podobieństwa i różnice między sztuką różnych epok;
- charakteryzuje sytuację kultury, jej twórców i odbiorców w czasach współczesnych; zna jej charakterystyczne zjawiska (np. wielostylowość, audiowizualność, synkretyzm), źródła kryzysu, wybitne/kontrowersyjne osiągnięcia, itd.;

- podaje przykłady obcowania ze sztuką; ujawnia indywidualne preferencje kulturalne;
- w czytanych tekstach kultury identyfikuje środki wyrazu artystycznego i określa ich funkcje;
- na wybranych przykładach wyjaśnia zjawiska interdyscyplinarności w sztuce;
- porównuje różne sposoby artystycznego kreowania tych samych motywów, tematów, idei w sztuce różnych epok (np. motywy biblijne – w malarstwie, rzeźbie, literaturze, filmie, reklamie oraz innych tekstach kultury);
- podaje przykłady i dostrzega walory twórczego zaangażowania w rozwój sztuki; nawiązuje do twórczości najślynniejszych w dziejach kultury (narodowej/ogólnoświatowej; dawnej/współczesnej) artystów, wyjaśnia, na czym polega przełomowy charakter ich twórczości;
- wymienia przykłady dóbr kultury (światowej/narodowej/regionalnej), określa ich rodzaj, znaczenie, sposoby ochrony;
- omawia relacje między kulturami różnych grup społecznych, regionów, narodów, kręgów cywilizacyjnych; dostrzega tzw. „miejsca wspólne” w kulturze;
- wskazuje możliwości, źródła i uzasadnia potrzebę samodzielnego, ciągłego wzbogacania wiedzy kulturowej.

Ocena dostateczna:

Uczeń:

- wskazuje różnice znaczeniowe między głównymi pojęciami kulturowymi (cywilizacja, kultura, sztuka, dzieło sztuki);
- na wybranych przykładach charakteryzuje relacje międzykulturowe (kultury narodowe) i wewnątrz-kulturowe (kultura narodowa – kultury regionalne); dostrzega wielowymiarowość kultury; wyodrębnia jej różne obszary i podaje właściwe im przykłady tekstów kultury (materialnej, duchowej, elitarnej, popularnej, ludowej, masowej, alternatywnej itd.);
- nazywa/wymienia znane z historii sztuki style, kierunki, zjawiska artystyczne; zna ich prekursorów oraz przełomowe dzieła; ustala związek wybranych twórców i tekstów kultury z epoką historyczną i stylem artystycznym;
- wymienia funkcje sztuki w dziejach kultury;
- wykazuje wobec dzieł sztuki postawę refleksyjną i wartościującą; podejmuje próbę samodzielnej analizy, interpretacji i oceny wybranego tekstu kultury; zwraca uwagę na wielojęzyczność sztuki, określa, porównuje różne sposoby wyrażania tych samych treści;

- identyfikuje zachowania „na rzecz kultury” i „wbrew kulturze”;
- porównuje sposoby definiowania kluczowych pojęć „wiedzy o kulturze” (kręgi cywilizacyjne, kultury narodowe, regionalne, sztuka, dzieła sztuki, epoki, style, kierunki artystyczne, kultura wysoka/kultura popularna; itd.); omawia ich funkcjonowanie w tradycji kulturowej – dawnej i współczesnej;
- zna główne typy stylów w historii sztuki (np. styl twórcy, styl szkoły artystycznej, prądu, gatunku, epoki, itd.), podaje przykłady ich funkcjonowania;
- wypowiada się na temat miejsca i roli kultury w życiu człowieka; wyjaśnia zjawisko sprzeczności kulturowych; podaje przykłady zachowań wobec kultury; rozumie rolę tradycji w procesie dziejowym; wymienia główne cechy, znaki, symbole, konteksty polskiej i europejskiej kultury;
- omawia zjawiska charakterystyczne dla sztuki kolejnych epok historycznych;
- omawia sytuację kultury w realiach współczesności; wskazuje źródła zagrożeń i sposoby przeciwdziałania zjawiskom kryzysowym.

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- zna główne pojęcia przedmiotu „wiedza o kulturze” (cywilizacja, kultura, sztuka, dzieło sztuki, epoka, styl, konwencja, kierunek artystyczny, tradycja, klasyka);
- wymienia epoki, style, kierunki i dziedziny w historii kultury; wymienia czołowych twórców (polskich i europejskich);
- wymienia główne znaki, symbole oraz tradycje europejskiego kręgu kulturowego i polskiej kultury narodowej;
- określa rodzaj wybranych dzieł sztuki;
- zna najważniejsze zabytki ogólnoswiatowego, europejskiego, polskiego i regionalnego dziedzictwa kulturowego;
- zna najśłynniejszych twórców polskiej, europejskiej i światowej kultury oraz ich artystyczne osiągnięcia;
- zna twórców regionalnych (historycznych i współczesnych), regionalne zabytki, miejsca pamięci, zwyczaje, obyczaje, walory krajobrazowe, itd.